

lig opgave for embedsværket at fremstille et regeringsinitiativ på en måde, der er egnet til at bidrage til, at initiativet kan opnå den nødvendige støtte. Det er derfor i almindelighed en opgave i f.eks. udkast til artikler at fremstille den pågældende sag ud fra ministerens politiske perspektiv. På dette område – som på alle andre, jf. ovenfor pkt. a) – gælder imidlertid, at bistanden skal ydes inden for almindelige rammer af faglighed og sandhedspligt m.v.

4. SÆRLIGE RÅDGIVERE.

Udtrykket særlige rådgivere for ministeren anvendes normalt om rådgivere, som enten er særlige i kraft af de funktioner, de varetager, eller er særlige i kraft af deres rekruttering, jf. betænkning nr. 1354/1998 om forholdet mellem minister og embedsmænd, side 128 ff. og 217 ff.

Ministre anses i deres egenskab af ministeriets politiske chef for at være berettiget til at ansætte sådanne særlige rådgivere – herunder rådgivere, som kan besidde særlig erfaring m.v., i nogle tilfælde i kraft af en partipolitisk baggrund – og som dermed kan have en ekspertise om forhold inden for et felt, som ministeriets almindelige embedsværk normalt ikke beskæftiger sig med.

Antallet af særlige rådgivere er i praksis overordentlig beskedent i forhold til det almindelige embedsværk. I det omfang de benyttes, vil det afhænge af de konkrete forhold, hvilke funktioner den særlige rådgiver varetager.

Ofte vil særlige rådgivere være beskæftiget med særlige formidlings- og rådgivningsopgaver, der bl.a. kan omfatte forholdet til ministerens parti og politiske bagland. Eksempelvis kan en særlig rådgiver have til opgave at være bindeled ved koordination mellem ministeriets formidling af ministerens politik og de formidlingsaktiviteter, der foregår inden for ministerens parti.

I forhold til løsningen af specielle opgaver af denne karakter kan det være til nytte for ministeren at modtage bistand fra en særlig rådgiver, som – i modsætning til det almindelige embedsværk – bl.a. vil kunne have et særligt kendskab til ministerens partipolitiske bagland. Samtidig vil der være tale om varetagelsen af specielle opgaver, der bl.a. som følge af princippet om partipolitisk neutralitet kan falde uden for rammerne for, hvad det almindelige embedsværk kan yde bistand til.

Ligesom det almindelige embedsværk skal en særlig rådgiver holde sig inden for gældende ret i sin bistand og rådgivning til ministeren. En særlig rådgiver er endvidere omfattet af de principper om sandhedspligt og faglighed, der er omtalt i pkt. 3 ovenfor. Det indebærer f.eks., at der også for en særlig rådgiver gælder den almindelige regel, at der ikke må videregives vildledende oplysninger m.v.

Der bør i det enkelte tilfælde være klarhed om den særlige rådgivers forhold til det almindelige embedsværk. Hensynet til, at det almindelige embedsværk – inden for de rammer, der er omtalt i pkt. 2 og 3 ovenfor – kan yde en integreret rådgivning til ministeren omfattende både faglige og politisk/taktiske aspekter, indebærer således bl.a., at en særlig rådgiver ikke bør tillægges instruktionsbeføjelser i forhold til det almindelige embedsværk.

Om dette spørgsmål kan i øvrigt henvises til betænkning nr. 1354/1998 om forholdet mellem minister og embedsmænd, side 217 ff., der også indeholder en række nærmere overvejelser bl.a. om, hvilke ansættelsesvilkår der bør gælde for særlige rådgivere.

5. AFSLUTNING.

I redegørelsen er beskrevet regeringens opfattelse af, hvilke grænser der gælder for embedsværkets bistand og rådgivning til regeringen og dens ministre.

Som det fremgår, kan embedsværket bistå i alle forhold, der vedrører ministerens funktioner som minister. Bistanden skal ligge inden for gældende lovgivning m.v. samt de grænser, der følger af principperne om sandhedspligt, almindelig faglighed og partipolitisk neutralitet.

Inden for disse rammer gælder overordnet, at embedsværket kan yde bistand og rådgivning om såvel faglige som politisk/taktiske aspekter.

Som anført i pkt. 1 er der i litteraturen peget på en udvikling i retning af, at ministre i større omfang efterspørger en sådan mere hellhedsorienteret bistand og rådgivning. Dette må ses i sammenhæng med de generelle udviklingstendenser i samfundet, som bl.a. kan være med til at stille flere og skærpede krav til ministerfunktionen, og som således f.eks. har medført, at medierne og offentligheden i dag i højere grad end tidligere kræver hurtige udmeldinger og reaktioner fra det politiske system, herunder ikke mindst ministre.